

**СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ КАР'ЄРОЮ ПРИ
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Кучай О.В., доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Національного університету біоресурсів і природокористування України

E-mail: o.kuchai@gmail.com

Кучай Т.П., доктор педагогічних наук,
доцент кафедри психології і педагогіки

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

E-mail: o.kuchai@gmail.com

Анотація. У статті розкривається управління якістю підготовки фахівців у закладах вищої освіти. Висвітлюється основні складові системи управління якістю підготовки кадрів у ЗВО. Виокремлюється стратегія закладів вищої освіти. Управління вищим навчальним закладом вимагає вирішення стратегічних, практичних та оперативних завдань.

Ключові слова: управління, підготовка фахівців, заклади вищої освіти.

Актуальність (Introduction). З обранням Україною курсу на інтегрування у світові, а передусім – європейські, структури постало питання про необхідність адаптування вітчизняної системи управління закладами вищої освіти до європейських рекомендацій. Основою такого адаптування є запровадження сучасних систем управління якістю надання освітніх послуг, які є інтегральною частиною системи управління ЗВО незалежно від форм власності.

Вирішення проблеми запровадження сучасних систем управління якістю надання навчальних послуг впритул пов'язане з проблемами реформування системи вищої освіти загалом. Сюди належать перехід до трирівневої системи освіти, запровадження міжнародної системи оцінювання знань осіб, що навчаються, сучасних систем атестування та сертифікування ЗВО, вирішення проблем структурної перебудови системи вищої освіти тощо [1].

Аналіз останніх джерел та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Проблема якості управління освітою висвітлена у працях К. В. Корсака, В. Г. Кременя, В. Г. Лугового, Т. О. Лукіна, С. М. Ніколаєнка, В. О. Огнев'юка, С. О. Сисоєвої, І. В. Соколова, В.С.Пономаренка та ін.

Мета (Purpose). Метою даної статті є визначення теоретичних основ управління якістю підготовки фахівців у закладах вищої освіти.

Методи (Methods). Теоретичні (аналіз філософської, педагогічної, психологічної літератури).

Результати (Results). Глобалізація, зміна технологій, перехід до постіндустріального, інформаційного суспільства, утвердження пріоритетів сталого розвитку, інші, властиві сучасній цивілізації риси, зумовлюють розвиток людини як головну мету, ключовий показник і основний важіль сучасного прогресу, потребу в радикальній модернізації галузі, ставлять перед державою, суспільством завдання забезпечити пріоритетність розвитку освіти і науки, першочерговість розв'язання їх нагальних проблем.

Актуальним завданням є забезпечення доступності здобуття якісної освіти протягом життя для всіх громадян та дальше у твердження її національного характеру.

Мають постійно оновлюватися зміст освіти та організація навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень. Критичним залишається стан фінансування освіти і науки, недостатнім є рівень оплати праці працівників освіти і науки.

Необхідно істотно зміцнити навчально-матеріальну базу, здійснити комп'ютеризацію навчальних закладів, впровадити інформаційні технології, забезпечити ефективну підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, запровадити нові економічні та управлінські механізми розвитку освіти. Усі ці проблеми потребують першочергового розв'язання [2].

Управління вищим навчальним закладом вимагає вирішення стратегічних, практичних та оперативних завдань.

Стратегічні завдання управління визначаються довготривалістю наслідків, істотним впливом на всі напрями діяльності вищого навчального закладу. Прикладами стратегічних управлінських завдань є відкриття нових спеціальностей, кафедр, факультетів, філіалів, будівництво приміщень, придбання дорогого навчального обладнання тощо. До стратегічних завдань управління належить також розроблення і впровадження принципів і правил оплати праці та додаткових заохочень, підбору кадрів, розподіл фінансових потоків тощо [3].

Стратегія ЗВО повинна містити:

- оцінку унікальності ЗВО в задоволенні потреб зацікавлених осіб і ринкової ніші;
- перспективний аналіз розвитку ринку освітніх послуг;
- пріоритетні напрямки діяльності ЗВО;
- аналіз стану ЗВО і успішності в реалізації стратегії;
- аналіз ризиків і механізми їх попередження;
- аналіз доступних ресурсів і їх достатності для реалізації поставлених цілей [4].

До основних складових системи управління якістю підготовки кадрів у ЗВО відносять:

- кадрове забезпечення навчального процесу (система підготовки, наприклад, через аспірантуру, докторантуру, інститут здобувачів);
- вироблення вимог до студентів (доводяться до студентів після зарахування їх до складу студентів);
- визначення характеристик та умов системи атестації студентів;
- розробку показників навчально-методичного забезпечення навчального процесу;
- визначення рівня і характеристик навчально-лабораторної бази;
- розробку видів і характеристик технології навчання (виключаючи самостійну та індивідуальну роботу студентів);
- визначення інформаційно-бібліотечного забезпечення навчального процесу;
- розробку інших спеціальних умов, обумовлених під час вступу [5].

Висновки і перспективи (Discussion). Підвищення конкурентоспроможності, робота над підвищенням якості всіх видів освітніх послуг, розвиток довгострокових партнерських зв'язків з навчальними закладами різного рівня і профілю навчання дозволяє реалізувати науковий та освітній потенціал, виявити найбільш ефективні шляхи подолання труднощів, що стоять сьогодні перед освітнім комплексом, і поновому поглянути на вже сформовані управлінські рішення. Збалансований підхід до аналізу завдань підвищення ефективності управління навчальним процесом у вищій школі дає можливість об'єднати в одне ціле найбільш цінні практичні розробки, що виникли на основі багаторічного досвіду розвитку програм середньої та вищої професійної освіти. Таким чином, одним з основних умов оптимізації системи стратегічного планування інтегрованих вищих навчальних закладів є цільова орієнтація на до-

сягнення максимальної економічної ефективності і результативності, а також облік недоліків і переваг стратегій інтеграції освітніх і науково-дослідних установ у межах науково-освітнього комплексу для здійснення спільної діяльності з урахуванням інтересів усіх учасників [4].

Список використаних джерел

1. Батченко Н. Управління якістю в сфері вищої освіти: методологічний аспект // Освітologia. 2017. №6. С. 156-162
2. Управління якістю освіти у вищих навчальних закладах: навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1: Теоретичні засади формування систем управління якістю надання освітніх послуг / кол. авт. ; за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 136 с.
3. Структура управління вищим навчальним закладом [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pidruchniki.com/70197/pedagogika/struktura_upravlinnya_vischim_navchalnim_zakladom.
4. Марухленко О. В. Стратегічне планування у вищих освітніх закладах / *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2017. № 3. С. 256-265.
5. Управління якістю підготовки фахівців у ВНЗ [Електронний ресурс] Режим доступу: http://studopedia.com.ua/1_283641_upravlinnya-yakistyu-pidgotovki-fahivtsiv-u-vnz.html

References

1. Batchenko N. (2017) Upravlinnya yakistyu v sferi vyshchoyi osvity: metodolohichnyy aspekt [Quality management in the field of higher education: methodological aspect]. Osvitohiya. №6. 156-162
2. Upravlinnya yakistyu osvity u vyshchykh navchal'nykh zakladakh : navch. posib. [Management of the quality of education in higher educational institutions: teaching. Manual]: u 2 ch. CH. 1: Teoretychni zasady formuvannya system upravlinnya yakistyu nadannya osvitnikh posluh / kol. avt. ; za zah. red. chl.-kor. NAN Ukrayiny V.S. Zahors'koho. L'viv : LRIDU NADU, 2011. 136.
3. Struktura upravlinnya vyshchym navchal'nym zakladom [Structure of management by the higher educational institution] [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: http://pidruchniki.com/70197/pedagogika/struktura_upravlinnya_vischim_navchalnim_zakladom
4. Marukhlenko O. V. (2017) Stratehichne planuvannya u vyshchykh osvitnikh zakladakh [Strategic Planning in Higher Educational Institutions]. Vidkryte osvitnye e-seredovyshe suchasnoho universytetu. № 3. 256-265.
5. Upravlinnya yakistyu pidhotovky fakhivtsiv u VNZ [Quality management of specialists training in universities][Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: http://studopedia.com.ua/1_283641_upravlinnya-yakistyu-pidgotovki-fahivtsiv-u-vnz.html

УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

А. В. Кучай, Т. П. Кучай

Аннотация. В статье розкивається управління качеством подготовки специалистов в учреждениях высшего образования. Освещается основные составляющие системы управления качеством подготовки кадров в ЗВО. Выделяется стратегия высших учебных заведений. Управление высшим учебным заведением требует решения стратегических, практических и оперативных задач.

Ключевые слова: управление, подготовка специалистов, учреждения высшего образования.

MANAGING QUALITY OF TRAINING PROFESSIONALS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTION

O. V. Kuchai, T.P. Kuchai

Abstract. *The article deals with the quality management of specialists training in higher education institutions. The main components of the quality management system training system are highlighted in the higher education institution. The strategy of institutions of higher education is singled out. Managing higher education requires strategic, practical and operational tasks.*

A balanced approach to analyzing the challenges of improving the management of the learning process in higher education provides the opportunity to integrate into one unit the most valuable practical developments that arose on the basis of many years of experience in the development of secondary and higher professional education programs. Thus, one of the main conditions for optimization of the system of strategic planning of integrated higher educational institutions is the target orientation on achievement of maximum economic efficiency and effectiveness, as well as account of shortcomings and advantages of integration strategies of educational and research institutions within the scientific and educational complex for joint activities taking into account the interests of all participants.

Key words: *management, training of specialists, institutions of higher education.*

УДК 378.011.3-051: 613/614 : 796.032

ВПРОВАДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ У ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ В ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

О. О. Момот, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

E-mail: tmovsd@ukr.net

Анотація. У статті висвітлено питання впровадження олімпійського руху у виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу. Відображено модель упровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес закладів вищої освіти. Розкрито структуру Полтавського обласного відділення Олімпійської академії України.

Ключові слова: олімпійський рух, виховання, здоров'язбережувальне середовище, особистість майбутнього вчителя, вищий навчальний заклад.

Актуальність (Introduction). Олімпійський рух – громадський рух, що базується на добровільному об'єднанні громадян та організацій з метою пропаганди ідей олімпізму, здорового способу життя, розвитку фізичної культури і спорту; впливає на формування освітніх, соціальних, культурних, економічних і політичних цінностей та тенденцій в суспільстві, заохочує населення України до участі у фізкультурно-спортивній діяльності з метою збереження здоров'я, в якості розваги, справедливої гри, для посилення співробітництва, можливості вчитися, працювати у колективі, виховання поваги до людей [3; 4, с. 33].

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Analysis of recent researches and publications). Результати досліджень, матеріали міжнародних форумів, Олімпійських конгресів, свідчать про актуальність поширення олімпійського руху в світі. Проте